

BỒ-VAN-Y
QUAN-LÝ
Giá bán nhật trình
AN-HA
Trọn năm.....\$400
Sáu tháng.....\$ 00
Giá bán công nhật
trình L'APPEL
Trọn năm.....\$400
Sáu tháng.....\$ 00
Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....10\$00
Sáu tháng.....\$ 00

AN-HA-BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NAM
EDITION EN QUOC-NGŨ DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG-Boulevard Delanoue-Canton
Directeur Politique: TRẦN-BÁC-NGHĨA

DEPOT LEGAL
STROODHINE
N° 970

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BỘT

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình hay là gửi
bài đăng báo xin đề thơ
cho M.Đồ-van-Y quan-ly

Lúc mua báo xin các
ngài chiều cố, gửi số tiền
luôn, bốn-quán lấy làm
thăm cảm.

THÊ NÀO LÀ YÊU NƯỚC

Ở sở báo trước tôi có bàn về
hàng yêu nước ở xứ ta, trong bài
ấy tôi có nói rằng hàng thứ nhì là
hàng yêu nước theo người mà tự
xuất cái lòng yêu nước chứ không
hiểu yêu nước là gì, thế nào là yêu
nước? Vậy nay tôi xin bàn tiếp về
nghĩa yêu nước chính là yêu nước
phải làm thế nào?

Trước khi vô đề tôi xin nhắc lại
nước là gì, nước là nơi mà ông cha
ta trước kia từng phen treo gương
anh-hùng, làm lúc trái gan tuấn-
kiệt, nước là nơi ông cha ta đã
dùng hết tài lực để gây dựng tổ
điêm nên giang-sơn gấm vóc, bờ
cỏi vẻ-vang, nước là nơi ta đã thọ
khai-bán sanh ra ở thế, nước là nơi
ta sống gọi nạt thạt gọi xương,
nước là nơi ta đoàn tụ với ông cha
ta, với con cháu ta, ngoài ra còn
cùng với bạn khác đồng nói
một thứ tiếng, đồng noi một thứ
phong-tục, đồng hiệp-thu một văn-
hóa, nước là nơi ta đã từng quen
với mây đây non sông kia, nước
là nơi ta đã từng chịu mây độ mưa
nắng timu sương với cảnh vật ở
chung quanh ta, dầu có đem ta ở
nơi kinh-dô phong phú mây ta
cùng chẳng bao giờ quên nước non
cảnh vật cũ của ta Ta đối với nước
ta vẫn triền miên, ta vẫn có cái cảm-
tình vô hạn, xem đây thì đủ rõ
ràng tâm lòng của ta có thương
nước chăng?

Đã có cái cảm-tình thiêng-liêng
nó ràng buộc ta không giờ phút
nào mà quên mất một góc trời
Đông này, thế là ta thương nước
đó. Nước ta giàu ta còn muốn cho
được giàu thêm, nước ta suy bại
ta muốn cho hưng vượng lại, nước
ta bị mất ta phải làm nó lại thì ta
lại muốn khôi phục lại để ta làm
chủ-nhân-ông. Nói tóm là ta muốn
cho nước ta được tân-bộ văn minh,
được có đủ thế lực, được ngang
vai cùng các nước ở trên hoàng-
vũ này vậy. Ấy là cái tánh đức
thường tình của các dân tộc ở trên
trái đất này, từ xưa đến nay.
Từ đây sang đến đây vậy tất cả.
Có kẻ tâm lòng thương nước nó
lên tới cái nhiệt-dộ cực-diêm thì
gọi là anh-hùng bất hủ là hàng
quán hống như hai bà Trưng-
vương cũng vậy từ mi nam - từ
như ông Trần-hưng-Đạo, như ông
Lê-thái-Tổ, như ông Nguyễn - Trãi
v.v.

Nói tóm lại là dân tộc nào cũng
có lòng thương nước nên nói cả.
Nhưng không phải thương nước
mên nói là chỉ hủ-háo ở ngoài môi,
lời nói đầu chót lưỡi mà đủ gọi
lòng. Cần phải thực-hành mà thực-

hành chính phải có thiết tâm thì
mới mong mỗi cái ngày mình đoạt
được mục-dịch.

Thương nước không phải sùng
bái tôn trọng nước mình mà miệt
thị nước người, mên nói không
phải là âu yếm nói mình mà bực
đau nói người ta. Bởi vì tuy ở trong
hoàng-vũ này không phải các dân
tộc đều chung một giống nhau,
đều một màu da nhau, đều một
phong-tục tôn-giáo nhau, đều một
văn-hóa nhau, nhưng cùng chung
nhau ở một loại mà đẳng Tạng-hóa
cho là "loài người" thì cũng đồng
nhau có một họ cơ-thể, cùng đồng
nhau có một cái trí-giác gồm đủ
thần-tinh, tâm-bàn lực-tác. Đã là
đồng một loại, đồng một đức tánh
thì không phải lấy sự xung-dột rờ-
rúng mà làm biểu hiệu để đòi hỏi
nhau cho ra lẽ thương nước mên
nói. Cần phải lấy đức công-chánh,
lấy cái tài lực, lấy cái sự hoạt-
động mà cần nhắc cái trình-độ của
dân tộc mình lên, ấy là mình hoai-
bào cho nước mình cho giống nói
mình một cách rõ ràng vậy.

Bảng tay có ngón lớn ngón nhỏ,
trái ở một cây có tốt có dở, người
ở chung một dân tộc thì có kẻ ngu
người khôn, kẻ thông-minh người
u-âm, kẻ thiết-thả người lạnh-lợi,
kẻ mạnh người yếu, kẻ giàu người
nghèo, kẻ dạn người nhác. Nói
tóm là không đều được bằng nhau
có kẻ vậy người khác. Cái tinh-thần
của dân tộc trong một nước không
được ở một giới-hạng nhau vậy,
mà nếu người trong nước không
biết hoai-bào nhau, không biết tự-
lập, không biết tự-trị, cứ nung-nân
cái tánh vị-kỷ, cứ lấy mây câu-sống
chết mặc bay «khôn nhớ đại chịu»
mà làm chủ tâm thì cái tinh-thần
cái hình-thức của dân tộc ấy chẳng
những đình-dồn mà lại càng ngày
càng phải suy-bại cũng như con
tép hùm đi thời lui vậy. Vì kẻ
thông-minh sáng-láng thì nung-nân
ung-đức được cái tinh-thần nó lên
cực-diêm, còn kẻ ngu - dốt u - âm
không biết đâu là trời đâu là vực,
cái tinh-thần đó đây vẫn còn đó
đấy thì phải sa xuống quá thấp.
Một cái ở cao cực-diêm một cái ở
thấp cực-khi thì tại nào tránh cho
khỏi đều xoa-cạ nhau, mà hệ xoa-
cạ nhau thì một cái vượt lên tới
trời, còn một cái thì mãi lún-quên
ở dưới vực thì thành ra không
cân-xứng nhau, có nhiều khi phải
xung-dột nhau. Xung-dột nhau là
vì một cái trí trước-quá việc hành-
động cũng chóng quá, một cái
theo trẻ quá việc hành-dộng cũng
chậm quá nên hai cái nó không

Văn uyển

Tặng An-Hà-Bảo

Chín năm khai-hóa báo-An-Hà
Phụ lịch cho đời tiếng ngợi xa
Tổ diêm nông thương gương được

Về với công cõ gấm thêm hoa
Chương trình luận cõ không khi sai
Tôn chỉ suy kim mấy thuở ngoa
Khắp cảnh trời nam trời gió xa
Từ đây thiên hạ thấy ai ca

NGUYỄN-SANH-KIM
tự Lệ Thủy (Cần thơ)

Hòa vận

Nước non trôi trôi cõi An-Hà
Gồng gánh đường đời dễ nài xa
Cổ động thương-phù người Nam-Việt
Cạnh tranh tâm-bổn khách Kiều-Hoa
Sợi tơ Nghê-mất cho rằng đẹp
Ngọn bút Đồng-Hồ tưởng cũng ngoa
Ưu liệt phò cho tại mặt thế
Bức tranh phận sự giữ ngăm ca

PHẠM-KY-XUONG

Tự thân

Chung hình chung giống lại chung trời
Cảnh tình chung hồi hồi nhũn ai???
Văn... Từ... tam tòng này nể gái,
Võ... Kim... ngũ đức ấy phần trai.

thích-hợp nhau thì tất phải xung-
đột, mà là xung-dột nhau thì không
thể giữ được thái-độ, không thể khỏi
sự phản-kháng nhau ấy là đầu mối
hại của các chủ-nghĩa vậy. Cần phải
lấy tinh bác-ái dài nhau, lấy
cái nghĩa-vụ cư-xử với nhau, nghĩa
là người khôn thì phải chỉ cho
người ngu biết, người giàu giúp
cho kẻ nghèo, người mạnh tiếp kẻ
yếu. Nói tóm lại là kẻ này dạy tài
khôn khéo cho kẻ nọ, kẻ nọ tập
nghề hay cho kẻ khác, thừa thiếu
bù cho nhau, hơn kém san sẻ nhau.
Thì người trong nước đều được
bằng nhau cùng nhau biết hết các
nghề các tài khôn khéo. Dầu cho
không phải chuyên môn ở nghề đó
nhưng cũng rõ thạo thì dầu khi
nào có khiếm-khuyết cũng có
người để hỗ-trợ. Được như vậy
cuộc sinh hoạt ở trong nước mới
dạng rộng rãi và hạnh phúc nữa.
Chớ không phải lấy mạnh hiếp yếu,
lấy sang giàu ép-chê hèn nghèo.
Ta cứ coi lấy gương của người Âu-
Mỹ thì đủ hiểu cách của người
thương nước ra sao. Nếu họ có tiềm
àng được một đức gì quan trọng
mới mẽ thì liền họ đem vào khoa
học để truyền bá ra cho cùng dân
ở trong nước, chớ không phải
như ở xứ ta hệ có ng' ế gì hay giỏi
thì giấu biệt, sợ có đem ra truyền-bá
thì mọi người đều biết mà mất cái
nghề hay của mình đi, làm cho
ninh không đỡ thời bởi-lợ được.
Chán ôi! Cái lòng tật-đố, cái tánh
vị-kỷ của người ở nước ta rất lớn!
Đạo giáo ta bỏ được hai cái tánh xấu
ấy thì ta lần-lực sẽ trở lên văn-
minh cực-diêm vậy.

V.M.T.
Còn nữa

Vườn vai, há làm mùi chua, ngọt.
Vở trắng, thả cam đầm khò, gai.
Trí hợp, bởi còn manh đất rộng.
Xổ non, lương biển mới anh tài.

Đêm thu gặp mưa dai
(Họa vận bài thi của M. Lê-tân-
Phúc Hương-diêm Bèntre

Cả giọt thu-ba, rình xó vách!
Sao người xam-xia đường xoi-vách?
Xét-xem từ cuốn lá, đầu nhành.
Tra-diêm khắp nguồn sông cúi rạch.
Thêm sức quân hoan bởi cửa lạnh
Môn hơi kẻ khó vì miền rách
Ngẩn-ngơ thế sự lắm gay-go,
Trong tiếu vậy, nhưng lòng chứa sạch.

MẶC-KHÁCH - CẦN-THƠ

Tự thuật

Trải bước gian-hồ đã mấy phen
Truân chuyên lắm lúc khổ thân hèn
Quẩy bầu thanh-khi mang cùng thế
Đại trống truy hồn khắp góc ven
Cay nghiệt mũi đời tẻ tái lười
Cam go sự thế mất từng quên
Giận vì sức yếu khôn xô núi
Nên phải ngồi khoanh, cửa đóng then

Cần-giang Cự-Si

Trời chiều

Chiều chiều lại nhớ đến chiều chiều,
Góc biên ải trầm cảnh quạnh hiu
Ngư phủ đầu gánh đã trở lại,
Tiều phu chốt mũi đã dài rêu.
Chim bay về ở tỉnh lặng liêu,
Gà chẳng vào chuồng phận chắt chiều.
Phơ phất vì lau hơi gió đầy,
Vỏ tơ lòng khách biệt bao nhiêu.

Thần thuật

Hết hồi an lạc tới hồi sầu
Dầu là thủ nào có đẹp dầu!
Hừng chí trong sương thêm mộ cảnh
Buồn tình dưới nguyệt khổ nên câu
Trăm hoa đua nở xem không lịch
Ngàn bướm lượn bay ngó chẳng mau
Đưa gối ngăm thơ toan giải muộn
Đông qua xuân lại gấm bao lâu

TRẦN-VĂN QUÂN-NGỌC

Phong-lạc Camau

Tặng hiền muội xuất gia

Mừng em nay đã tới kỳ thời;
Đôi lứa xe tơ rất phải nơi
Cầm sắc giấy loan xin gấn chặt
Chỉ hồng trăm mối nưa dưng nơi
Mạnh Quan từ đức lòng nên nhớ
Tổ-Huệ tam tòng dạ chờ nơi
Đẹp mặt mẹ cha xinh biết mấy
Thất gia sự nghiệp vững đời đời

QUÂN-NGỌC (soạn)

Cải-lương hương-tục

Một nước dạng thanh cường,
dạng chen vai cùng liệt quốc là
nhờ hơi trong nước đã biết giật
tục duy tân, dờ bỏ, hay theo, lần
hỏi bước lên con đường tiên hóa.
Nước ta ngày nay như ở vào giữa
đám mây tỏa sương che, dân chúng
vừa tỉnh giấc mộng ngàn năm,
không khá không bày ra cách cải
lương để duy trì phong hóa. Kỳ
nghệ nước nhà!

Cải lương! Cải lương! nghe đến
hai tiếng cải lương mà giật mình.
Ở Trung, Nga, Nhật, Xiêm cải lương
việc học, đào tạo nhân tài, khai trí
cho dân, còn nước ta cũng cải
lương, nhưng cải lương quán-áo,
đem thân bày thước mà làm mặt
phần, trai thì vô nghiệp nghệ, ăn
no rồi lêu-lồng chơi bởi, gái thì
đức chàng tập rèn, chỉ biết ngồi
lẻ đôi mách! Dân như thế, bảo sao
trông nước chẳng nghèo, chẳng
yêu!!

Đang buổi giao thời, các nước
đều cạnh tranh, đời này cũng là
đời cạnh tranh, có cạnh tranh mới
có xuất hiện nhân tài, mới có tài
lương đồng ra mặt! Lấy việc lớn
mà so với việc nhỏ, thì có nhỏ mới
có lớn, đem việc nước mà bi với
việc dân, dân nghèo thì nước mới
mạnh! Bài này là bài luận về việc
cải lương hương-tục, vậy tôi
chẳng để lạc đề, dưới đây xin biện
giải:

Mỗi năm trong làng đều có kỳ
yên-lạp miếu, làng lớn thì mỗi năm
mỗi hát, làng nhỏ ba năm hát một
lần. Trong mỗi kỳ này các vị
hương chức tân cựu lớn nhỏ đều
phải đem bánh, hoặc đem xôi đèn
dinh mà cúng tế. Hương chức
cùng các vị hào gia trong làng
cũng nên thừa dịp ấy mà bày ra
một cuộc đấu xảo mỹ thuật, để dực
thức lòng người. Muốn bày cuộc
đấu, tức phải đem tiền ra treo giải
thưởng, có thưởng mới có vui
lòng người đến đấu. Các ông bố
tiên ra làm giải thưởng chớ nên
buồn, vì gặp cuộc mây mưa đánh
đổ, trận cười tàn canh thì các ông
làng phí là bao nhiêu? Mà rồi các
ông chẳng may đem một cái tội
báo oan gia về nhà cho vợ cho con
nữa?

Chỉ từ các ông bỏ ra một đôi đồng
về nghĩa vụ này, rồi các ông sẽ
thầy con cháu nhà nghề hay nghiệp
giỏi, các ông là cha mẹ cũng không
nặng hơi ráy là như khi xưa nữa,
mà các vị thiếu nữ kia có đầu rành
tay mà hồng toan việc nhơ nhớt!

Trước kia tôi đã nói, mỗi khi
cúng thì mấy vị phụ nhơn của
hương chức trong làng, của nhau,
nào bánh qui, bánh thuẫn, nào mực
bì, mực gừng đem đến đình, trước
cúng thánh thần, sau khoe tài khéo
léo! Vậy ta nên lấy đó mà bày ra
cuộc "Đấu xảo bánh mực" để nông
chỉ nông lòng các vị phụ nhơn kia
phải chăm chú vào cái đức nữ
công của mình! Bành ta có nhiều
thứ, kẻ tên ra cũng ngót năm mươi.
Thứ nào thì thưởng theo thứ này,
và phân ra làm ba hạng. Mỗi năm
mỗi đầu, mỗi kỳ đầu đều có thưởng
thì chẳng bao lâu trong nước sẽ
sanh sôi ra những tay phụ nữ tinh
tần về nghiệp nữ công.

HOÀI-VIỆT-LIỀU-THANH-BÀN
(Còn nữa)

Làm phải

Việc làm phải là lẽ thường, ai ai cũng đều có làm phải; dùng trí thức, hoặc dùng tiền, hoặc dùng sức mạnh của mình để người ta phải vâng theo mà làm phải. Các hạng người nào cũng có thể làm phải cả. Trong đời chẳng biết bao nhiêu là sự làm phải, không sao mà kể cho hết được. Nào là việc có ích cho dân, nào là việc lợi hại nên đạo đức, nào là lo khoản tương trợ văn minh, văn văn.....

Tôi chỉ lấy một việc lo cho nước mà luận chung vậy thôi. Thời buổi này ai ai cũng đều nỗ lực về việc nước cả. Người, thì lấy cách trí làm cho nước trở nên cường phú; kẻ này lại lấy đóng tiền ra dựng giúp sức cho các nhà trí-thức nông trang trong các địa phương; kẻ khác thì dùng thế lực của mình mà trừ giết những kẻ ích-kỷ hại dân. Ba bậc ấy đều là người làm phải hết.

VỀ BƯỚC TRÍ THỨC.

Hạng thứ nhất—Gồm một hạng yêu đời, ngộ lại đời, thầy đời mà đâm vì danh, chìm nổi vì lợi mà hại lẫn với nhau, mạnh hiếp yếu, làm cho chính người phải xuống thấp thời, nên bậc người này lập tâm và nóng lòng kiếm cách thế đập đổ những việc sai quấy; lần lựa chỉ về sự ngay thật; cứ nhắm đường thẳng mà đi tới, dầu có người hiềm nhẽ thì cũng chẳng nao, dầu có nạt thân đi nữa hay là nghèo khổ, ăn cơm với muối thì cũng toại lòng khoái chí vì tâm mình chánh, lòng mình sạch; mình làm việc phải, bởi vì việc của mình làm là phải, chứ chẳng phải vì món tiền hay là vì danh cao mà nó phải buộc mình làm.

Hạng thứ nhì—Hạng người này thì nhiều lắm. Thầy người ta lo cho nước được mọi người tôn trọng thì đối trí mãi tâm lấy hết sức của mình lo việc nước như hạng người trên, mong rằng thiên hạ cũng tôn trọng mình như vậy, lo làm, để trí mà lo có bấy nhiêu thôi. Những người này mà được kẻ tôn trọng hoài thì được làm phải hoài. Nhưng rồi hễ có kẻ nào chẳng kính phục mà lại chê bai thì hi vọng của người này càng mòn, hễ nó mòn bấy nhiêu thì phải gắng bày nhiều, mà hễ gắng rồi thì trở lại tức giận có vọng ăn mình, rồi lần lần bỏ việc phải, không thêm ngoi. Có khi vì sự tức giận đó, nó sanh ác cảm trong lòng, xoay qua kiếm cách thế để tiện mà lường gạt đang làm cho thông dong cái xát thật, chờ đợi gì ngồi không mà lo, lại bị người khinh khi nữa.

Hạng thứ ba—Hạng người này lại khác hẳn với hai hạng người trên kia—Hạng này đây lấy sự nghĩa chung mà cầu cái lợi riêng cho mình. Ngoài thì dùng việc mình lo đây là lo cho nước; kêu người hùng hiệp, kêu kẻ hào nghĩa, kêu người giúp, ai cũng theo, kẻ giúp, người giúp trí, kẻ dùng, người dùng. Rồi cuộc lấy mọi việc của người ta giúp đỡ mà trục vô tài, kiếm cách thế hay lắm, thiệt hay, đang cướp giật mà thôi.

Không biết sợ danh giá làm người là gì? không sợ mất thế thông làm người là gì? Cho việc mình làm là kín, là nhem. Không ai biết làm mặt ngửa - si, làm mặt nhà giàu, làm mặt anh - hùng. Nhưng trong bụng thì chứa những điều ác độc. Làm cho mất cái tâm lý của loài người đi. Nhưng rồi cuộc đời, thì cũng chẳng có ra chi. Ông trời có dung chi kẻ ác nghiệp ấy đâu? Có mấy ai thầy gương mà chưa chưa? Chưa? Thiệt tướng ra thì tội nghiệp cho cái tâm hắc ám ấy lắm. Đồng bào ai là người thấy xa thì chẳng thương giùm cho cái chi thân hèn đó. Vậy những người dùng cái thủ đoạn hèn-mặt ấy mau ăn-năn mà vượt lên cho khỏi đi. Đừng ham - mê đóng tiền phi nghĩa mà phải nhọc công toan tính việc tội lỗi, lại phải làm cho tình thân thân hèn, mà lại mất thế thông con người nữa.

(Sẽ tiếp luận)
QUI-CHANH

Nội biên Trung-Huê

MỘT TỜ GIAO ƯỚC

Mới đây ông Léon và ông Borodin là người thay mặt cho chánh-phủ Xô-Viết ở Trung-hoa có tiếp được một tờ giao ước như vậy:

Phùng nhờ viện binh Xô-Viết để «cố gắng đánh đổ cho được Trương-tác-Lâm ở Mãn-châu và sẽ thay Trương mà thống lãnh quyền quốc-chánh ở ba tỉnh Mãn-châu, Phụng-Thiên và Mông-cổ. Còn ba vị kia thì cũng sẽ được thống lãnh quyền quốc-chánh ở các tỉnh của Ngô-bội-Phu sau khi đánh đổ được Ngô.»

Nghe đầu tờ giao ước Phùng-ngọc-Tường tự tay thảo ra và Phùng có đứng ký tên thế cho ba vị Nguyễn-Soái kia nữa. Tờ giao ước này lập hồi lúc cảnh quân Tây-Bắc thất bại, Phùng bên sang Nga để nghiên cứu về đường chánh trị và ngồi chờ thời để phục quân báo thám cứu. Nên trong khi Phùng còn ở Nga, Phùng có sắp đặt đường giao hảo của đảng mình với chánh phủ Nga để nửa để bề khôi phục, vận bị vừa qua, ngày khởi binh đã đến, nên tin đến báo Ngô-bội-Phu đã bị quân Quân Đông đánh đổ, Phùng liền một mặt sắp sửa binh quân từ Nga về nước, còn một mặt thì sai người du thuyết với Quân-Đông để hai đảng giao hảo giữ thế lực.

Lúc Phùng sắp sửa về thì ngoại giao bộ Trương-tho Tân có tiếp được điều tin Trương-tác-Lâm như vậy.

Ngày 25-8-26.

«Phùng-Ngọc-Tường phải bỏ Mặc-tư.»
«Khoa mà về, vậy xin ông đón bắt y»
«cho được ở trên đồng Thượng-Hải và «có nghe Phùng sai Lý-minh-Trung»
«giao hảo với Quân Đông xin lưu y»
Thời thế nội loạn Trung-huê bây giờ thiệt là phân vân và có lắm điều rất bí mật, thật nghĩ không ra. Nay Phùng-ngịch Ngô, mai Ngô hiệp Phùng, nay Tôn-Trương giao chiến, mai Trương-Tôn kết liên, phân phức nhau không chừng, khó thay!

TÔN-TRUYỀN-PHƯƠNG

Từ ngày Tôn đem binh ra khỏi Nam-kinh để giáp trận với Phùng-ngọc-Tường đến nay thì tình thế càng nguy biến.

Gần đây có nghe tin rằng Tôn muốn đầu hàng với Quốc-dân đảng. Hiện đã phái Đại-biêu đến thương-thuyết với Trương-giới-Thạch.

Lại có tin rằng thỉnh thế Quốc-dân đảng càng ng. càng mạnh danh đến đầu đầu thẳng đó, hiện nay đã đuổi-binh Tôn ra tới biên-giới Chiết-giang và Cù-Châu rồi.

PHÙNG-NGỌC-TƯỜNG THÊM BINH

Mới đây Phùng-ngọc-Tường đã đem thêm ba đạo Quốc dân quân tới Sian- (Coi qua trương Supplément)

Cáo bạch

Kính lời cùng chư vị đồng tòng: ở trước trường lớn Cantho, mếp bên tả lối nhà tắm có một người không thấy đường tục kêu là Cầu Bẫy vốn là xất của Quan-Bình (con Quan-Đế) coi việc quá khứ vị lai của người rất hay mà lại rõ ràng nữa.

Còn trong gia đình có việc gì bối rối đem lời ngài cũng có thể gỡ bớt.

Tôi thấy vậy nên cũng có nhiều lần thử coi cho rõ vì cơ nào mà ngài đọc công việc đã qua và sẽ tới của ta như có sách sổ định sẵn ta phải thì hành theo không sai sót một mảy.

Nay tôi muốn quan-sát người xất này cho tận tường hơn nữa, cho nên muốn nhờ quý ông qui bà tri thức thử cho biết, được nhiều việc mới chắc 5 đúng hơn.

Vậy quý ông qui bà có việc chi cần yếu xin tới coi thử cho biết.

Nay kính cáo
LÊ-TRUNG-HIỆC
Độc công
Sở trường-tiền
Cantho

LỜI RAO

Kính lời cùng quan khách đồng tòng:

Tôi mới dọn một cái nhà ngủ để hiệu là: HOTEL TRẦN-ĐẤT (Nghĩa lợi khách lâu) môn bãi 26, đường kinh lập Delanoue ở gần nhà hát bóng Casino, châu-thành Cantho. Có dọn mười sáu cái phòng sạch sẽ, thoáng mát và đẹp để làm. Trong mỗi cái phòng có để chuông điện đồng kêu báo; tại nhà ngủ có telephone số 16, liên lạc cho quan khách chuyện vắng với người quen ở xa; có bàn cơm tây. Bồi thiệt thả và có lễ nghi.

Vậy xin quan khách có dịp ghé nghỉ một chừ yên thì biết, chớ tôi không dám bảo chuột nhiều lời.

Nay kính,
HOTEL TRẦN-ĐẤT, Cantho-Ville

Lời rao

Ngô cùng quý ông, qui bà trong Châu thành Cantho đồng hay:

Khi cha mẹ chúng tôi còn sanh tiền định để mấy mẫu đất sau đình làng Tân An, ý quyết cũng chung cho trăm họ. Hoặc có cha mẹ, vợ chồng, anh em, con cháu chi, bất hạnh qua đời thì vô xin đất làng an. Anh em chúng tôi sẽ sẵn lòng làm phước theo lời di chúc của cha mẹ!

Vì thế nếu có kẻ nào trộm lén thân lén bạc chi, anh em chúng tôi hay động: đủ tang chứng chúng tôi sẽ đem qua tòa xin bắt tội nặng nề, kẻ nào quyền gạt người đoạt của.

Văn miếng đất này chẳng hề có căn cứ riêng cho hội nào, như tiếng phong văn đồn đãi.

Xin quý ông, qui bà lưu ý
Lê Hérilliers du Sen Trần-Văn-Vi làng Tân An

Bỏ cáo

Tôi tên Đặng-Toàn chủ tiệm ghe Quân-hưng-lợi ở Cantho xin có lời bỏ cáo cho quý vị rõ trước rằng: kể từ ngày nay tôi đã đuổi thàng cháu tôi tên là Đặng-Sào lục kêu Lợi-Huân không cho ở trong tiệm nữa, vì nó xai phá tiền bạc của tôi nhiều lắm.

Vậy xin quý vị, đừng trả tiền bạc chi của tiệm cho nó và tôi cũng không chịu can-thiệp đến những món nợ của nó.

Nay cáo.

AI MÀ DÙNG
THUỐC HƯON
của ông
Lương-y DEHAUT
mà XỒ
thì chẳng cần chi phải
CỦ' ẮN
và an dưỡng trong phòng.
Thuốc hươn này để uống làm và đã
màu xỏ lại xỏ rất êm thắm.

Bán tại
Nhà ông Lương-y DEHAUT,
147, Faubourg, St Denis, Paris,
và khắp trong các tiệm thuốc
đều có bán.

NGÂM MỘT HƯON VALDA TRONG MIỆNG

Thì khỏi đau đớn giọng, Khan cổ,
Khởi nóng lạnh, dễ ngủ,
và lại không ho.
Có nghẹt mũi, ho nhiều, mà
ngậm được thuốc sỹ thì
cũng hết liền.

ẤY LÀ
một thứ thuốc thần diệu lắm

ĐỀ MÃ TRỊ
các chứng bệnh ho lao
và tức ngực.

THUỐC HƯON VALDA

có bán cũng trong các
tiệm thuốc
Có mua thì nhớ coi
trên nắp hộp có hiện chữ
VALDA
MỚI THIẾT PHẢI

CANTHO-NAMVANG PhnomPenh

Hàng xe hơi TRẦN-ĐẤT-NGHĨA Cantho-Ville (Cochinchine)

Đưa hành-khách từ Namvang—Takeo—Chaudoc—Longxuyen—Cántho— (Tới Cántho có xe đi Sôctrăng—Băclieu và Longmỹ) Xe của Bôn-Hàng đều có bảo-kê, và sơn màu xanh, có chạy một sợi chỉ màu vàng và có vẽ hình Mặt-trăng, xin Hành-Khách lưu ý.

KÍNH,

Kính cùng quý-khách đồng tòng.

Kể từ ngày 1er Juillet 1926 Bôn-Hàng đồng thêm bốn cái xe Autos dạng đưa Hành-Khách lên xuống: mỗi ngày 2 cái chạy lên Namvang, 2 cái xuống Cántho.

Namvang—Takeo—Chaudoc—Longxuyen—Cántho—Sôctrăng—Băclieu—Longmỹ (Rạchgiã).

Giờ xe chạy định như sau này:

Mỗi ngày tại Namvang khởi sự chạy 5 giờ sáng, tới Cántho 2 giờ chiều kiệp xe đi Sôctrăng—Băclieu và Longmỹ.

Mỗi ngày tại Cántho khởi sự chạy 5 giờ sáng, tới Namvang 2 giờ chiều.

Hành-Khách ở Sôctrăng—Băclieu—Longmỹ—Vinhlong muốn đi Namvang thì phải lên Cántho nghỉ một đêm, sáng đi Namvang thì tiện lắm, vì mỗi ngày đều có xe của Bôn-Hàng chạy luôn luôn và đúng giờ, vì không có trạm đầu lâu hết.

Xe có đèn dầu cùng đúng giờ vì Bôn-Hàng lo tu bổ từ từ. Mấy người giúp việc trên xe tiếp rước hành-khách từ từ luôn luôn. Xin quý-khách sáng lòng giúp Bôn-Hàng cho mau tàn phát, rất cảm ơn.

Nay kính
HÀNG XE TRẦN-ĐẤT-NGHĨA, CANTHO.
HÀNG XE HUYNH-MINH-THÔNG, PNOM-PENH

LỜI RAO

Đèn điện

ĐEN ĐIỆN.—

Kính lời cho quý vị đồng tòng:

Tại hàng tôi có sẵn máy đèn điện thấp từ 50 ngọn tới 100 ngọn đèn; mỗi ngọn sáng 50 bougies, để cho mượn. Ai muốn mượn đi xa hay gần xin gởi thư thương nghị. Khi hồi gia xin nhớ nói đường-báo xa, thông thương cách nào và mượn máy đèn.

Nước đá

NƯỚC ĐÁ.—

Tại hàng tôi có sẵn một cái máy làm nước đá; Mỗi ngày làm được 1000 ki-lô; Có hai thứ Thứ lớn cân nặng 20 ki-lô, thứ nhỏ cân nặng 10 ki-lô.

Bán là mỗi ki-lô 0\$05—Bán sỉ 0\$05 một chục ki-lô. Nước đá trong, không có vị và lâu dài. Cách làm thiệt sạch sẽ vì có quan thấy thì nghiệm rồi. Ai muốn mua giờ nào cũng được. Xin quý vị chiều cố và giùm giúp tôi cho mau tàn phát, rất cảm ơn.

Nay kính
TRẦN-ĐẤT-NGHĨA, CANTHO

Fondée en 1918

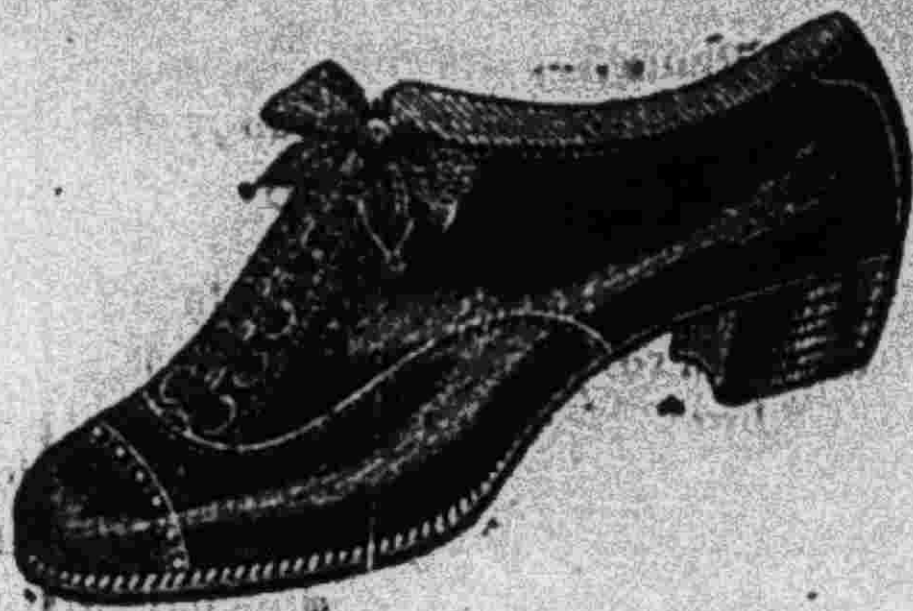
THUAN THANH

BOTTIER - CHAPELIER

7, Rue des Calisses - Hanoi

Kính công Quý-vị đang rõ, tiệm tôi đóng giày tây, ta và làm nó nhiều kiểu đẹp, giá hạ, xin chú ý tôn trọng. Bán sỉ giá thực rõ.

Chà-tiêm NGUYEN-TIEN-HAM, kính mời
CATALOGUE FRANCO SUR DEMANDE

Cuộc đánh số Panama

Đóng trước 20 quang có phước trúng được

500000 quang

Al muốn thử số mạng, không biết chừng mình được trở nên giàu có liền là mình đánh số Panama, mình mua mandat đóng tiền 20 quang, sau 10 tháng đóng 30 quang, đóng trong 10 tháng thì hết số. Khi mình đóng 20 quang, đến 10 tháng Công-ty số sẽ gửi cho mình một cái số để mình đóng làm chủ, được tới kỳ số sẽ mình dò coi họa may trúng mà lãnh tiền. Số Panama chẳng trước thì số 1, nào cũng phải trúng từ 500.000 quang, 250.000—100.000—50.000—2.000—1.000—chốt hết là 400 quang.

Một năm xổ ra 4 kỳ: 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre. Mỗi lần xổ rồi, công-ty sẽ gửi đến cho mình một cái hân kê số đã ra cho mình dò số của mình.

Cả thấy cho trúng 200 triệu quang.

Al muốn thử số mạng làm giàu trong nháy mắt thì mua mandat 20 quang đóng cho BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, RUE PAPÈRE, MARSEILLE (FRANCE), còn sau sẽ đóng 10 tháng mỗi tháng 30 quang nữa. Trời ngoi lại có biết chừng đâu, nên làm thử lần!

Sách mới lại

Kim Vân Kiều giải nghĩa n...
Nhị độ Mai 0.40
Gua phở 0.40
Một nàng nhà trò 0.10
Về Saigon 0.10
Về mây bay 0.10
Cung oán 0.1

Kim-Vân-Kiều, Cung-Oán, Kim-Thuyền kỳ-duyên là những sách rất có tiếng xưa nay, văn-chương tuyệt-bút, tình tứ thâm trầm, tác giả là những tay trứ-dam trong văn giới nước ta. Những người ham đọc sách nên mua mà xem ấy là những sách vừa có ích về đường văn-chương vừa có ích về đường đạo đức.

Al muốn mua xin gửi thư đến cho
"AN-QUAN AN-HA CANTHO"

RŨYU
CHAMPAGNE IRROY
Là thứ Champagne ngon vô song
Có bán lẻ tại TRUNG-CHÂU-LŨ-QUÁN
18 Boulevard. Delanoue. — CANTHO
Mỗi ve 8\$00
Vị nào muốn mua nguyên thùng xin viết thư cho Mr ĐO-VĂN-Y CANTHO mà thương nghị.

"Le Livre de la Terre"

Ấy là tên một quyển sách mới xuất bản tại An-Hà-An-quán CANTHO. Tác giả là ông Le Nestour đồn điền & Rạchgiá. Ông Le Nestour qua Namkỳ ta tới 50 năm nay, trước làm quan sau ăn sĩ qui điển về lập nghiệp tại Bôn Trê thuộc tỉnh Rạchgiá.

Trong sách này ông bàn về cách trồng cây, trồng bông lập vườn cách nuôi vịt, cày cấy, cách làm nhà cửa. Ông bàn đến vấn đề nào cũng rõ ràng làm cho người đọc rất hứng thú, rất kinh-lịch. Đọc sách ông ai ai cũng có thể học được nhiều việc về cày cấy, mà nhất là mấy nhà nông gia Anam ta lại càng nên đọc sách này.

Bên cạnh kỹ thuật là lối nuôi dạy, thể mà ngoài việc làm ruộng thì ít ai biết được là cách dạy trẻ con, hoặc nuôi giống súc vật nào mà thu lợi cho nhiều hơn nữa của nước Pháp vậy. Ông Le Nestour tới năm mươi năm ở Namkỳ, ông hiểu rất rõ về cách làm giàu to. Ta nên đọc sách ông để học cách thế ông lập nghiệp ra thế nào.

Sách này

Có trữ bán tại An-Hà-An-quán (CANTHO)

TRẠI THƯ MỘC, CHẠM VÀ CẦN HIỆU

Nguyễn-long-Thao

TẠI CHỢ LÃI THỦ (ĐƯỜNG COLONIALE)

Sáng tạo gần 10 năm rồi, từng thao nhiều kiểu khéo léo.

Có đóng sẵn và bán cả các thứ bàn ghế: dài, vắn, tròn vườn khéo lạ. Tả áo hoặc trơn có kiến soi mặt, 2 mặt, tả thờ trên cần, 4 đế sách và để rượu. Bàn viết, bàn rửa mặt cũng bán salon tròn

bộ. Ghế trường kỷ, ghế ngồi nhiều kiểu Ván gỗ một tấm liền chường ngựa thường, chường tiện hoặc chường voi đội Biền liêng sơn mài và cần. Khay, hộp chường đèn, đài...
Những món kể trên đây dùng toàn cây danh mộc: Trắc, gỗ, cam lai mà đóng chế kiểu kim thời.

Kính mời quý ông quý bà muốn mua hay là đặt món chỉ thì tới sáng làm làm theo vừa ý. Trại tôi cũng có làm làm bao lam thành vọng cần chạm sơn thép

Nguyễn-long-Thao
cáo Chấn hơn kính

Agents d'Annonces en Europe:

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Vos reins sont-ils douloureux ?

Une douleur dans les reins est une bonne raison pour se soigner, car les reins douloureux peuvent être faibles ou malades, ce qui est toujours grave. Si vous éprouvez en plus des troubles urinaires, des maux de tête, des étourdissements, des douleurs rhumatismales et si vous avez des enflures des chevilles, employez sans retard et avec persévérance les Pilules Foster.

Pourquoi ne vous soulageraient-elles pas et ne vous rendraient-elles pas une bonne santé comme à tant d'autres ?

Depuis longtemps elles ont prouvé par leurs résultats, qu'elles possèdent au plus haut point, la vertu de tonifier les reins et de purifier le sang.

PILULES FOSTER

pour les Reins et la Vessie
La boîte: 15 fr. — La douzaine-boîte: 14 fr.
Toutes Pharmacies ou à: H. Binar, pharmacien,
26, Rue Saint-Ferdinand, 26, PARIS (17).

TENTEZ LA FORTUNE
ouvrez lui votre porte

Danh số Panama được làm giàu

Đóng 15 quang trước, có phước trúng được

500.000 quang

Mua mandat gửi trước 15 quang, sau gửi mỗi tháng 20 quang trong 1 tháng thì đủ. Khi Công-ty số Panama được 15 quang trước thì sẽ gửi cho mình một cái số để cho mình làm chủ, được tới kỳ số sẽ mình dò coi số mình có trúng chẳng! Số Panama chẳng trước thì số 1, nào cũng phải trúng từ 500.000 quang tới 1.000 quang nhỏ hơn hết là 400 quang.

Đây là một cuộc đánh số có lợi nhiều không biết chừng nào, nên không được lợi, cũng không mất tiền của mình.

Cả thấy cho trúng 200 triệu quang. — Mỗi năm xổ ra 4 kỳ: 15 Février, 15 Mai, 16 Août và 15 Novembre. Mỗi lần xổ rồi, công-ty sẽ gửi cho mình một cái hân kê số đã ra, được mình dò số mình.

Al muốn thử số phần mình, có khi gặp vận may trời nhò phước biển đầu hãy mua mandat gửi trước 15 quang cho nhà:

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère 8, Marseille (France) còn sau đóng 10 tháng, mỗi tháng 20 quang, thì mình được làm chủ vĩnh viễn cái số của mình mà chờ ngày trúng lãnh tiền.

yếu đuối
vàng vọt
GÂY MÔN
Thuốc SIROP de
DESCHIENS
có huyết bổ

Làm cho sung táo máu men, ấy là một vị thuốc của các Lão-vị truyền đời.
Thuốc này hiệu nên thích hợp với các thể thuốc cổ truyền này. Các nhà thuốc tại thành Paris đều có bán.
Tất cả các loại: PAPEL, DESCHIENS, g. được Paul-Baudry và các nhà bán thuốc.

Cánh-tiêm tiên-thuyết

feuilleton 1

"Trà nọ oan-trái"

Tác-giả: NHƯ-T-YẾN

Trời hoàn hồn, bóng hồng vừa chen lạng hướng tây, mây chen tỏa rặng một màu ánh đỏ, gió hiu hắt thổi cánh lá phất phơ, chim trên nhánh liễu lẳng lơ kêu nhau vổ vổ, dọc theo con đường vô Cánh-tiêm gọi "lộ sau" rất nên mắt mĩ, hai bên là đường cây cối giao nhánh bao phủ con đường, còn dưới lộ thì nhà cối liền tiếp với nhau thật là một cảnh đẹp như ở Chấn-thành CANTHO vậy. Trích-thoát có một đôi cái xe kiến bình cao sa chạy nghe êm ru chỉ từng chập chập tiếng móng ngựa chọi với đá "bộp-bộp". Vừa tới năm giờ nhà nhà đều xúm xít nhau vậy chung quanh bàn đang đóng bữa cơm tối, chỉ có một cái nhà kia, nó ngó, vách ván gỗ kho, cửa đóng sầm-sụp, trước cửa lại có đũa nhỏ ra vào lấp ló dường như có ánh sáng lo lo ở nơi vậy. Phức chóc ng. một tiếng "lâm" trong nhà ấy, đưa

bộ khi này rất đẹp chạy lại cửa dóm vô lộ kia, không rõ thấy chỉ mà cậu ta vừa dóm vô thì liền day ra, mặt mày tái xanh đôi mắt lảo đảo không biết nói gì. Cậu ta vừa day ra vừa la giọng eo eo rằng: "Bố người ta, bố người ta tiếp cứu giúp bố người ta". Cậu ta la vừa giết thì mấy nhà ở kế cận hai bên đó buồn đùa mau chơn lẹ bước đến trước nhà ấy liền, nhưng vì bị cửa đóng khóa chốt ở trong nên vô nhà không được, mắng láo xáo lộn-xộn ở trước sân mà chưa ai bày mưu gì cậu ta vô nhà cho được, thoát có một người ăn mặc áo-phục xô vạt người đứng coi, xông đến trước cửa thọ tay vô túm lấy con dao xếp ra đoạn mở lưỡi dao rồi, dóm vô lộ kia ngay chỗ cái chốt khóa lần lần xoay trở lại. Độ năm phút đồng hồ thì cánh cửa liền bung ra người ấy liền bước vô kể có vài người dân ông khác nơi đó theo sau... Ở trước sân mấy chị đàn bà thì chen lấn nhau giành lối trước coi, có chị coi rồi ra đứng khênh vó lật đặt thối lui, người lại chồm lướt lặc đầu thang thang lại

nghe, còn đang rợn rợn trước sân kẻ nghe có tiếng thanh tao nói lớn lên rằng: "Ai ở ngoài kêu giúp cho tôi một cái xe kéo, rất cần ous tiếng ấy vừa giết thì nghe ở ngoài này tiếng biếu kêu xe kéo la lên ầm 1. Bữa bé koi này nghe tình liền chạy ra đường vào ra ngoài lại may gặp được một cái xe kéo ở đang đậu đường kéo xe không đi nghêu-nghe ở giữa đường miệng lại làm đám vài-thăm cho ầm bôn phò tay đưa bé thấy có xe liền kêu lớn: kéo, kéo, ở đây đây tên xe phu này kén liền bôn giò bỏ bộ chạy tới, chưa đầy một phút thì đã thấy xe gát gờ ở trước sân. Anh xe phu vừa để gờ xuống thì chạy nhẹ tênh người trong nhà bảo rằng: anh xe kéo mau vô tiếp tôi khiên rau anh xe phu "đạp" rồi liền xô vạt người chèo vô trong nhà giây lát kể thấy người đứng coi trước sân đều đứng dậy ra hai bên, ở trong nhà bỗng ra một cái từ-thị đắp cái mền tua trắng vậy đây đây, người khênh đi, trước là anh xe phu, người khênh đi sau là người ở gần đó, vòng ra vô khỏi cửa thì kẻ người mặc áo-phục xô này đứng

nơi góc theo sau. Mấy người đứng coi ở đây thấy người mặc áo-phục xô đi ra theo thì đều chăm chỉ ngó ngay đương như có điều chi ngại ngại lắm. Nghĩ ngợi vậy nhưng chẳng ai thốt một lời gì. Khi vòng từ thì ra tới xe để năm yên rồi, anh xe phu liền nắm gờ nhẹ nhấc nước, kéo thẳng ra nhà trong, ở phía sau xe thì cũng có người mặc áo-phục xô này đi theo, lại với vài lữ trẻ con ra nhau nơi góc. Còn đứa bé ở nhà cũng lại đặt khóa cửa nhà ba theo riết. Từ lúc khien từ-thị ra cho đến giờ người đứng coi cũng chưa một lòng giải tán, ai cũng trông theo cái xe kéo ngậm người ở đầu đường người phải làm nguy cảnh, vừa khuyết dạng xe, bỗng có người sực nhớ bèn tới hông long rằng: không biết người mặc áo-phục xô khi này đó ở đâu có bà con gì với ông phân không há? Có kẻ đáp không biết, người rằng không biết, kẻ có người đứng nép bên kia với trả lời rằng: "Người mặc áo-phục xô này đó tức là thấy cụ thư ký Trâm-huân-liệp đi, trước kia thấy có giúp việc ở tại tòa bố mình, nay thấy thấy việc quan lại ở xử

minh cả, nhà ở lâu mang tiếng như chung lại phải đem thân làm nô lệ vào lớn ra cái rất nhục lòng nên thấy đã từ chối, về vui thú theo ruộng ruộng. — Thây ở đâu, có bà con với ông phân chăng? — Thấy ở Cánh-tiêm thuộc về làng Thượng-thành nhà thấy gần có là... có bạn người đó có hết thấy, chắc là thế, không có bà con chi với ông phân là vì tôi ở gần đây không thấy thấy có lần nào thấy đi ngang đây ghé thăm ông phân cả nhưng thấy xưa nay hay làm việc nghĩa làm hề thấy ai làm nạn giữa đường phải con nguy cấp thì thấy liền ra tay giúp đỡ, tôi tưởng lại thấy cháu tôi ông phân đây công vì lòng hảo nghĩa nên thấy chớ chẳng thì là. — Ở đời vậy ngộ chớ. Cao chuyện vừa xong thì đã đến giờ đèn, ai ai cũng giải tán lo về an giấc.

(Còn nữa)

hou để trợ chiến cho quân của Phùng hiện còn đang đánh với Ngô-bội-Phu.

TÌNH THẾ CỦA NGÔ-BỘI-PHU NGÀY NAY

Cứ theo những tin gần đây, thì Ngô-bội-Phu nay đã thất thế lắm rồi. Ng. vẫn có cái cảm tình với người Tàu vì Ngô đối với người Tàu thì có tánh đại độ theo người quân tử, nhưng đối với tướng tá và kẻ tùy tùng thì Ngô vẫn có tánh nóng nảy, hay cố chấp lại nghiêm khắc nữa. Bởi đó nay Ngô gặp cảnh ngộ trắc trở thì cái nhơn tính của các tướng đều đổi cả.

Cho nên lần lần ly tán rã. Gần đây có tin rằng Ngô nay chỉ còn có một đội quân hộ vệ chừng một ngàn người thôi mà mỗi người chỉ có trên một trăm đạn thôi. Từ ngày Ngô thất bại thì Ngô vẫn ăn năn nên hằng nói rằng: "Tôi làm vì cái ý tưởng dùng sức mạnh mà khôi phục nhất thống nước Tàu là cái ý tưởng không thực hành được."

Ngay ma thất bại này đây chính là vì kẻ thù phản nò làm cho tang loạn quân cơ. Nguyên hồi tháng trước đây Ngô dự bị đánh quân Quốc-dân, lúc ban đêm đã sắp đặt năm toán phi-cơ có đủ khi giới thuốc đạn để chờ sang khi bình. Đêm đó quân lính thấy đèn vậy chung quanh đó ngủ, thình lình một tiếng trai pha nổ, phá bảy năm toán phi-cơ khi giới ra tan tành, quân binh chết thời vô số. Vì tai nạn đó mà làm cho Ngô thất vọng muôn phần, lúc ấy Ngô đã toan tự-tử, nếu chẳng có kẻ trung thành theo cang dân khuyến lơn Ngô thì ác đã rồi một dịp anh hùng vậy.

Nay tình thế Ngô đã bối rối mà Ngô cũng không mong mỏi vì cang cứu nơi Trương-tác-Lâm được mà cũng chẳng nhờ Tôn-truyền-Phương là người cũng Ngô với Trương tác-Lâm vậy. Vì Tôn nay cũng gặp hồi nguy biến vậy, từ ngày binh Quốc-dân đánh nhau đụng mấy tỉnh Giang Tô, Chiết-Giang, Quí-Châu, Phước-kiến và Giang-Tây thì Tôn đã bị trục xuất khỏi cương giới mấy tỉnh ấy rồi, bây giờ Tôn đang ở trong tình thế nguy cấp lắm.

V. M. T.

Hoàng-hải tân-văn

TRẦN LỬA RẤT GIẾ

Mới rồi đây một hãng P. am bột Ami-dong ở thành Lille Ph.áp, không rõ vì sao mà phát lửa là cháy rất dữ dội. Cuộc hư hại rất nhiều tin ra phóng đến triệu đ.ong, cháy tiêu cả bốn mạng và 10 người bị bệnh.

CẨM THUỐC LÁ

Tờ báo "Chicago Tribune" ở Nê-u-do có đăng tin rằng hiện nay có nhiều hội đang lo vận động cấm dân Mỹ hút thuốc lá. Nhất là hội "Cẩm Yên" và hội "Bãi thuốc lá" đang lo đe dọa đuổi vấn đề ấy lắm. Các hội viên ấy nói rằng từ ngày cấm binh rượu đến nay thì binh thuốc lá càng tăng lên mãi, từ già đến trẻ, đàn ông chi những dân bà thậm chí cho đến lũ trẻ con cũng ghiên thuốc lá nữa; vì đó nên thân sức của nhơn dân đều suy kém, đó là mối hại lớn cho nước, vậy họ phải trừ cho tuyệt binh hút thuốc lá. Trong tờ thông cáo của họ, họ quả quyết rằng: "Cần phải làm thế nào cấm cho tuyệt bọn hút thuốc lá, sự đó không phải là khó cứ coi ngay như việc cấm rượu thì đủ rõ". Người Mỹ làm việc gì cũng lạ tại lạ mà, nhưng không có điều nào là vô ích.

Oan-hôn tự-thuật

Này bạn, cái thơ như vậy có đáng mà ghi, mà nhớ vào lòng hay chẳng bạn?—Xin lỗi bạn! Theo ý bạn thì tôi đâu hiểu được, còn ý muốn của tôi đây, sáng nhớ luôn luôn, đầu đến thế nào đi nữa, tôi cũng không quên, không bỏ được đa bạn à!

Khi tôi coi là thơ rồi, tâm trí của tôi, nó làm cho tôi phải buồn-khuân, xót xa, đôi trông giọt lệ chưa chạng.

Thiệt là: Duyên đã may cơ sao lại rồi Nghĩ mình, mình lại nên thương nỗi [mình].

Đoạn tôi mới xếp đề bức thơ vào túi, nhưng mới vừa đề vào lại vực lấy ra, rồi xem đi xem lại, tuy là mắt tôi chỉ ngó ngay vào mấy hàng, vào mấy nét chữ yếu ớt của nàng, mà trí tôi lại vẫn-vor, tưởng như ngày như đại, nó buộc tôi phải xếp lại mà bỏ vào túi. Lúc tôi bỏ là thơ vào túi được rồi, tôi nghe bên tai tôi, như có tiếng người nói nhỏ-nhỏ rằng: Mi là phận tu-mi nam-tử, há chẳng lo cho tròn bổn phận của mi, mi lại dành quên trai là ruộng cội của nước nhà hay sao, mà mi lại dành nhàn tâm lý vì một mảnh hương-nhân bạc mạng! Thế thì mi chẳng ích lợi chi trên vòng vô-trụ này cả.

Khi tôi nghe mấy lời ấy rõ ràng, tôi mới định tâm trí nhớ lại tôi nằm trên một cái giường nơi trường. Chớ khi này tôi tưởng rằng tôi nằm trên một đồng gai. Nghĩ tới thật là tệ lắm da bạn, từ đó tôi mới biết rằng tôi là một bợn đa tình lung rồi. Tệ, tệ, cho tôi. Tôi vực tôi ngồi dậy rất lẹ làng, tôi nói lớn lên rằng: bấy chừ ta phải khóa lấp hết những việc của ta phải buồn, phải sầu, phải thương, phải nhớ. Là vì ta còn ở nơi cửa Không, sân Trĩn, dưới quyền thầy ta, ta phải đề ý, phải lo, phải sợ, phải chuyên, phải ráng, mới là được cho. Vậy ta mới phải là một đấng nam-tử, có chí khí. Chớ nên rồi mà thành ra một con mọi nước, vô ích, cho xã hội lại phải hại trên trần-thế này nữa? Nghĩ vậy lòng bầy xăng xai đi nữa? Mối của phòng, tuổi xuống lớp ra học lại! vừa rồi lớp thì nghe tiếng trống đánh sang chía giờ. Khi tôi vừa ngồi rồi thì lòng tôi thơ-thới, rưng rưng vì tôi dần được cái mối sầu nghiệt-chương, mà lại vào tai để ý nghe thầy giảng dạy.

— À, như vậy mới là phải đó, anh dần được như vậy tốt quá, mà rồi sao anh tiếp nữa cho em nghe, chớ như vậy em khe n lắm chớ.

— Mè khươn, bạn đừng vội khen chi lắm. Tôi dần, tính cho khuấy lảng cũng được vài tuần. Một hôm tôi chừa nhứt, qua cái trường cho đi coi hát "Cải-lương" của bạn Văn-Hi-bang. Tôi không đi coi, và tôi xin phép đi riêng một mình trước đạo xem cảnh vật tỉnh Mỹtho chơi, sau nữa là cho khuấy lảng trí-hóa. Vì ở nơi trường không được thông-thá. Thầy ưng lời, cho phép và dặn đúng chín giờ tôi phải về cho đến trường đúng nghỉ. Tôi đi liền quây-quá lấy nón đội lên, rồi mới cầm cái, phóng theo con đường "Bour-dais" mà hóng mát. Đường ấy thanh tịnh ít ai lai vãng, chỉ cho mấy. Chỉ có mấy người hay ra tịnh-nhàn, đứng mà hóng cảnh, như tôi đây thì mới hay leo đến đi trên con đường ấy. Có chỉ mà toại chí hơn, khi tôi được đi trước trên con đường đó. Tôi móc thuốc ra đốt lên phi-phá, mắt tôi xem đôi bên lề đường cây cối sum-sê, trên thì trăng đã lên cao vợi khi tôi khi mờ, chiếu ánh vào mấy cụm cây cỏ trắng, chỗ đến xem ra phân biệt, lại thêm gió thổi lai rai, làm cho mấy nhành cây rụng nhau lộp bộp. Là có làn-xào, gặp cảnh tượng như vậy, những khách phong lưu, ai lại không mừng lấy chén rượu, chung trà mà vui vầy cùng bạn tác. Tôi nghĩ cũng là đêm thanh gió mát, mà người vầy kẻ khác, thật cảnh cũng khá chiều người. Ấy là: Người vui ngắm cảnh cũng vui, Người buồn ngắm cảnh lại xui [lòng buồn].

TRẦN-LỬA-QUẤT
Bút tự: TÂN-DUYT. (Cântho)

Lão già thành yêu

Thiên hạ đồn rằng: 3.4 tháng nay tại Cầukê (Cântho) trong nhà của một người thợ-bạc kia tên C...có một lão già vẫn là nghiệp phụ của thợ C...năm nay tuổi độ 60, thỉnh thoảng lại thành yêu cứ theo rờ-rám nàng dâu của lão hoài. Nàng dâu chẳng thuận, quyết giữ lòng trinh-liệt với chồng, nên mỗi lần lão làm điều gì thì nàng tỏ lại cho chồng nàng rõ biết. Đã nhiều lần đi vào ra trong nhà, lão già đi gần, khi thì cò-đĩa, khi thì dụng-chạm có khi lão lại thò 2 cái tay (tay mặc-dịch) chườn qua vai, ôm đầu lão, miệng thì cười hề hề....Có một khi nọ, nàng dâu đang ngồi sau bếp chụm lửa nấu cơm, lão lên vô ôm nàng dâu làm cho nàng dâu phải bỏ nồi cơm đó cho lão chụm lửa một mình. Lại có một lần kia con trai và nàng dâu của lão sỡ-sạc đi về thăm cha mẹ vợ nớ(cha mẹ của nàng dâu), con trai lão đi trước, vợ nớ mặc lo sỡ-sạc đi theo theo sau, lão thừa dịp nàng dâu còn ở lại nhà, bèn giả bộ bị bụi bay vô con mắt, lão dụi rồi nheo con mắt và kêu đau tưởng thật mới vừa lại đứng gần trước mặt, thì lão cũng dùng cái bộ tay (mặc-dịch đó) mà ôm nàng dâu nữa. Nàng dâu tức mình chạy theo chồng khóc kêu tự-sự. Tội nghiệp cho anh chồng chung đã nhiều lần an-ủi vợ và khuyên lơn cha,cha hay bố tanh yêu-qui do đi. Nếu cha cứ làm vậy hoài, thì có ngày vợ tôi nỏ hết nghĩ tình cha con nữa, là o lên thì xấu-hỗ trăm bề, chừng đó tôi phải bỏ xứ Cầukê này, chớ mặt-mũi nào còn dám ở đây nữa! Xin cha hãy xét lại mà bỏ cái tánh đó đi, kéo lại nghiệp con làm cha à.... Lão già khi đó cũng có ý biết rồi, hứa sẽ chừa cái thói yêu đó đi. Chẳng rõ thế nào? đến ngày 27 Novembre rồi đây, lão lại hành quĩ; bữa đó lúc 5 giờ rưỡi sáng con trai lão thức dậy sớm đi tiều sau nhà, để vợ nớ nằm một mình trong mùng. Lão già mới mò vô cũng thò cái bộ tay (bà hại của lão đó) mà rờ-rám sao đó; chuyện này nàng dâu hết nghĩ tình cha con gì nữa, bèn cầm nơi tay mặt lão một cái, dẫu rằng tròn hoáy còn đó, rồi tri hô lên rằng cha chồng nó vô mùng hãm hiếp nó; làm cho ai nấy nghe la chạy đến rồi hay cho tác. Nàng dâu lại còn lên tiếng đến làng thưa các việc rồi xách gói đi về nhà cha mẹ ruột của nàng mà đùm dậu. Tội nghiệp cho anh thợ C...cha đã làm xấu, mà anh ta cũng giữ trọn tình hiếu-tử, đứng ra xin chịu các việc lỗi và chịu tiền cấp đường cho vợ. Đó, già mà nhẽ dậu con mà muốn, có phải là già thành yêu không? 11 O hó! lão bắt từ lão sanh yêu....! Ngơ

Cuộc chơi "Thập nước" ở giữa đờng "La Fête champêtre de la cascade"

Cách Thuduc chừng vài ngàn thước thì có một chỗ rất thích hợp cho các người ở Saigon đến đó mà đi dưỡng tính tình, nào tắm, nào hường mát, có khi lại ăn uống vui chơi tại đó cả buổi chiều nữa.

Hội cứu đống phật-làng đã lập ra cái buổi ấy, nay M. Autret lại đang lập tại một cái vườn "Luna Park" (như ở bên tây vậy) chơi rất thú vị.

Đền bên thứ bảy 11 Decembre xin mời các người ở Saigon Cholon Gia-dinh đến dự lễ này cho đông, còn tiền thu được thì để cứu giúp cho đống Phật-làng.

Người ta có sắp đặt chỗ để xe hơi dậu rất từ từ vì chắc ngày ấy xe hơi dậu đông lắm, chừng ấy xe hơi dậu trong 1 cái vườn gần ở bên đường.

Các vị đi chơi muốn được vui thú thì trả tiền vô cửa, trong đó có nhiều sự vui chơi ai cũng được dự cả và không phải nộp tiền nữa. Giá tiền vô cửa đờng ông thì trả

2 đồng, đờng bà 1 đồng còn con nít thì cho vô không.

Chương trình các trò chơi, sau sẽ đăng rõ; những trong các cuộc chơi ấy chắc có: liệng hình, thì lợi, chầm vật, đánh nhạc ở ngoài trời, chớp bóng, ca nhạc, tiệc bành cô, nhạc ăn, cơm v. v.

Các người đi xem lễ này chắc không ai buồn cả, vì có nhiều trò chơi vừa ý mỗi người lắm.

Thời sự

Cântho

GHE CHIÊM

Đêm 16 Novembre rồi đây, độ 8 giờ có một chiếc ghe của tên Lê-văn-Phượng ở làng Thới-an (Ômôn) đi với một tên bạn và một đứa con tên Nhân 13 tuổi chèo đi dọc theo sông Bassac lên miệt Châuđốc mà chở cây, lúc đi ngang qua vàm rạch Đông-thị-Hoại bị sự rủi ro nên chiếc ghe phải chiêm, lúc này chủ và bạn với một đứa nhỏ chèo là phải gởi thầy cho mạp, sáu rồi, vì sóng thì lớn, sóng gió ầm ầm, lại thêm nhảm lúc ban đêm không thấy một chiếc ghe nào lai vãng.

May dẫu lúc chủ và bạn với một chiếc ghe đang lênh lênh theo vòng nước và la tiếp cứu thì có chiếc ghe biển của tên lính Nguyễn-văn-Chiêu ở đồn Thới-long đi biển vừa đến nghe tiếng là lập nơi dựa sóng, thì tên lính Chiêu lại tức tức bảo 2 người chèo rời ra mà cứu 2 người lớn và 1 đứa bé khỏi hại và điệu chiếc ghe vô bờ.

Khả khen cho tên lính Nguyễn-văn-Chiêu ở đồn Thới-long (Ômôn) vì phận sự nghe la tiếp cứu thì bảo cu-lì chèo xông ra cứu được ba mạng người và điệu chiếc ghe vô đến bờ nào quần áo đều ước ráo, ấy là một cái công của tên lính Chiêu chuyên lo phận sự đó. Xin quan quân chăm công cho tên lính Chiêu hầu nung chí kẻ làm tôi.

PHI-LAI
(lai cảo)

TỬ BẤT TRUNG

Hôm ngày 27 Novembre rồi đây M. Nguyễn-văn-Ngoan ở làng Tân-an có đến làng cũ rằng: "Tên Nguyễn-văn-Yên ở trước với y đã hai ba năm nay, nay không rõ Yên nghe ai dụ dỗ cho nên anh ta, mới lên vào nhà lấy quần áo lãnh nhiều chút ít, rồi kiếm phương đào tẩu, bởi vậy nên M. ngoan giận vì thảng tử bất trung bất nghĩa bèn lập tức mới hương chức thị nhận rồi làm tờ có trình với hương quân, định có kiếm mà bắt tên Yên. Lại sai người tới nhà cha tên Yên là Nguyễn-văn-Gồng ở gần vàm rạch Đông-dặng hỏi thăm lòng tích. Ai ngờ tới nơi không có con mà cũng không có cha chi cả, nào dè cha con tên Yên ra tay trước đến nhà công chứng, nên không đành ở nhà. Thấy hương quân đòi hai đang đến vẫn hỏi chừng mới hay là tên Yên cáo gian cho chủ, rồi do tên Gồng mới ăn năng hối hận biết con mình làm việc quấy, mới nâng niu thôi, hồi tiền bạc lại cho chủ. M. Ngoan nghĩ nếu làm cho ra lẽ đây cũng không ích gì, mới chịu cho tên Gồng thôi lại, tính ở hồi đó tới bây giờ còn lại tám tháng nên thôi thì là (30400) rồi lại làm đờng xin thầy hương-quân cho phép hai đang làm tờ tự-thuật. Ôi! làm người mà như tên Yên thật cũng rất nên ngàn năm, bôn phận làm tờ mà chẳng giữ cho thành với chủ, nếu chủ nhà không thương thì có lẽ đầu tên Yên ở được hai ba năm trường. Chắc có lẽ cũng tởm nên mới ở lâu như vậy chớ?

NGUYỄN-ANH-TUẤN
tự BỨC-THANH

DI-ĐOAN

Thời tin di-đoan ở xứ ta không biết bao giờ cho tuyệt được, nay nghe chỗ này có ông cốt giỏi, mai nghe chỗ kia có ông xát hay, một nghe ở xóm khác có ông đạo linh, hết ông

này tới ông kia rồi cuộc lại thì toàn là một lũ già áo túi cơm phường biếng nhác không làm phương khác sanh nhai, thấy dễ-mê hoặc lòng người nên cứ nài theo nghiệp ông lên bà xuống đó mà gạt gẫm hàng phụ nữ kẻ vô học để nuôi cho mạp thầy làm con mọi xã-hội. Các báo đã từng phen gở cái mặt nạ chúng nó, nhưng than ôi! cũng chưa có mấy người thấy rõ cái mặt đánh lừa của nó. Nhưng mới đây có một câu chuyện xảy ra không phải là quan trọng gì nhưng cũng có nhiều lý thú tưởng cũng nên tường thuật ra đây cho chư độc giả nhàn nhàn.

Nguyên vợ chồng một người bạn tôi thường hay cãi-dắng với nhau, như một hôm có người rủ vợ bạn tôi đi chơi. Khi đi tới cầu xéo nghe đồn có ông cốt nào đó coi việc hóa khư v. lại bay lăm lại phù phép rất linh nghiệm, vợ bạn tôi bèn vô cầu nguyện xin coi gia đạo. Nhân đến xong rồi cốt nài lại ngồi đây lát ông A-rập lên nói rằng: Năm nay chồng nhà-nữ chết sau nhà nữ có chồng sang trọng lắm... Người đi cùng vợ bạn tôi nghe nói cũng lo giùm mạng số cho bạn tôi bèn lật đật về thuật lại cho bạn tôi nghe và khuyên bạn tôi khám mau xuống xin phù phép ông dặng trừ tà khư nguy mà bảo tồn sanh mạng. Bạn tôi cũng giả ừ cam chừng chớ lòng vẫn ghét. Các bà hủ sạp bạn tôi liền cũng rủ tôi đi thử ông cốt chơi n. ột chuyện. Tôi liền ưng chịu, xuống đến nơi hỏi thăm nhà tại người chỉ cho anh em tôi coi rõ ra là một cái nhà rách nát, bước vô nhà thì chỉ có một bộ ván với một cái bàn thờ, còn ông cốt thì ở trần trụi trụi, tác độ trên đôi mươi đầu bết chái coi kiếm thời quá. Nghe dậu ông cốt này đi ở trên núi mới về nên linh lắm. Đoạn anh em tôi bèn xin với ông cốt để lên coi quẻ, nhân dền xong, ông lại ngồi đây lát kể lên xưng rằng A-rập về đồng, bạn tôi liền hỏi việc tương tai của người, thì ông A-rập trả lời rằng: thầy sang trọng lắm, nội trong năm nay sẽ có người dờ đầu cho thầy lên chức hoặc ra vốn cho thầy làm ăn. Bạn tôi cũng dạ dạ vâng vâng chớ có biết sau này có được như lời chăng? Muốn biết trúng không vậy phải hỏi việc rồi mới trúng, nghĩ vậy bạn tôi liền hỏi: ông coi vợ chồng tôi có hợp tuổi chăng?—hợp lắm chớ, vợ chồng ở nhau thuận hòa mà lại giàu sang nữa. Nghe đến đây tôi và bạn tôi bắt cười thắm, bèn bỏ chuyện đó dạy qua chuyện khác, bực hỏi tôi coi chừng nào chết, ông A-rập liền trả lời rằng: ông không biết được dễ ông sai. Ngủ-bộ lời-công về lại số. công tào mới biết được. Nói vậy rồi thoáng liền, trong đây lát lại lên lợi xưng rằng Ngủ-bộ lời công giảng cốt. Bạn tôi liền hỏi ông về lại số coi số tôi ra sao?—Nhà người sống đến 40 tuổi mới chết. Bạn tôi nghe trái tai, liền hỏi rằng sao ông nói với tôi rằng tôi sẽ chết năm nay?—đâu là có, nói, đâu nhà người cứ đi bởi khoa chớ khác thử coi như chẳng y theo lời ta thì ta uống đồ d. nói rồi liền thảng mất. Thấy vậy bạn tôi và tôi bắt nực cười Ngủ-bộ lời-công cũng biết thế thất theo thói kẻ trên gian nửa! D.

biệt-hiệu: Ông-TA

Trà-vinh

GIẾT NGƯỜI

Ngày 27 Novembre 1928 lúc 1 giờ chiều, đứa gái thỏ tên Thạch-thị Bông 17 tuổi ở ngoài chùa Thành-trị đi về với một đứa gái khác là Sơn-thị-Sôm chị em bạn của nó. Khi 2 đứa gái này đi đến một khúc đường vắng, thình-lình có một tên thỏ Sơn-Thỉnh hình trong buổi cầm dao nhảy ra chặn đường, chẳng nói một tiếng, cứ chém bô trên đầu Thị-Bông một đao, Thị-Bông vừa té xuống thì tên hung thủ áp vô năm đầu kéo đi lại về rạch rồi nó đâm bô vô bụng 1 đao nữa, Thị-Bông chết liền tại đó. Giết Thị-Bông chết rồi, tên Sơn-Thỉnh chạy qua làng Đa-lộc mà trốn

NHÀ HÀNG BÀN CƠM TÂY

MỞI LẬP TẠI

TRUNG-CHAU LỮ-QUAN

KÍNH TRÌNH QUÍ KHÁCH RÓ:

Tôi mới lập tại Trung-châu lữ-quán (Hôtel Central) một nhà bán cơm Tây và rượu Tây, tôi có kêu được một người nấu ăn Hải-nam thiết là một tay nấu ăn thiện nghệ trước kia có làm chef đầu bếp tại nhà Xet các quan võ trên Saigon. Tôi có làm mái hiên để quí khách uống rượu, mái hiên này nhờ được ở giữa hai đường đại lộ và lại cao ráo, nên má tmè không đau bằng. Có nhiều vị ở Saigon Cholon xuống Cantho, đến nhà hàng TRUNG-CHAU thấy cách chưng bày vèn khéo và hành khách vô ra đông đảo thì đặt tên là *Continental Cantho*.

Khăn ăn nấp bàn và mọi vật trong nhà hàng đều vèngvang tinh khiết luôn luôn, còn trong phòng ăn, tôi có đặt nước máy, để cho quí khách rửa tay, giờ nào cũng có nước.

Kính xin quí khách có dịp đến Cantho tiện bước ghé nhà hàng TRUNG-CHAU LỮ-QUAN một phen tôi sẽ ân cần tiếp rước.

NHÀ HÀNG TRUNG-CHAU CANTHO

Kính cáo

trong đám ruộng kia, không ai dám xấp lại gần mà bắt nó. Láng lúp lức đến Châu-thành Trávinh báo tin: Sơn-dâm liền nài nịch sùng-sống đến nơi thì hương-quản Đ 1-lộc đã bắt được lên sát-như rồi.

Đem ra hỏi Sơn-Thịnh khai rằng: nó có lòng thương Thạch-thị-Bông đã hai lần cạy mai đến nơi mà chưa mẹ Thị-Bông không chịu gả cho nó. Bởi vì nó thương Thị-Bông chỉ thiết, nó không đành lòng để Thị-Bông về người khác, nên chỉ chẳng thà nó giết Thị-Bông rồi nó chết theo Thị-Bông cho mật ruột nó. Tòa đùm Sơn-Thịnh vào khám.

Ấy là: Sống đư rạc-gian chẳng được kết nguyên. Thạt âm-phủ vậy duyên cang-lê.

Đào-Rợt
(lai cáo)

PROVINCE DE TANAN Avis d'Adjudication

Lieu, date et heures de l'adjudication
Bureaux de l'Inspection de Tanan, le 21 Décembre 1926, à 10 heures.

Objet: Construction d'une Maison communale au village de Thanh-vinh-Dong Canton de Thanh-muc-Ha.

Importance approximative: 2.538\$61
Cautionnement provisoire et définitif 10\$00 & 80\$00

Les demandes d'autorisation à concourir devront être adressées à l'Administrateur chef de la province de Tanan, 8 jours au moins avant la date fixée pour l'adjudication.

Bureaux où le Dossier peut être consulté: Bureau de la Subdivision des Travaux Publics à Tanan et le bureau du Secrétariat du Gouvernement à Saigon.

Tanan, le 21 Novembre 1926.
L'Administrateur adjoint

Graphique des Travaux Publics

AVIS

Kính cũng chư quí vị đồng bào đồng rồ.

Nay tôi mới có một người Dessinateur rất thiện nghệ đã làm việc Trường-tiêng hơn 15 năm, đến giúp việc với tôi chuyên róng nghề vẽ họa-dồ: nhất là họa-dồ nhà theo kiểu kiến-thời rất lịch cũng làm Avant-métré và détail estimatif.

Như chư quí vị muốn cần dựng Plan cái nhà thì tôi có Plan đủ kiểu. Ai muốn vẽ rồi, muốn tôi cất luận, thì không tính tiền cái Plan?

Ai muốn vẽ rồi mà không lấy cũng không tính tiền.

Trừ ra ai muốn vẽ rồi muốn người khác cất thì mới tính tiền cái Plan.

Vậy xin chư quí vị lưu-ý, hễ muốn cần dùng Plan cái nhà, xin đến tại Bureau tôi mà thương nghị.

Kính-cáo Phạm-Duy-Huy.
Entrepreneur Cantho

Lời rao

Tiêm Thái-Phong Cao-lãnh

Tiêm tôi có bán đủ thứ hàng đen, như hàng ta, lãnh tàu, nhiều trầu, nhiều đoan, cầm châu, lụa, xuyên v.v.v... nhuộm thợ có danh tiếng ở Cao-lãnh hàng nhuộm điệu nước, kỹ lưỡng, chẳng hề phai trở.

Hàng tàu, tơ lụa trắng đen, màu đủ thứ.

Hàng bác: lãnh, lương, xuyên, the bằng quí và giấy bác gia lãnh, đủ thứ.

Hàng tây: cầm nhung, satin, tồ, đen màu đủ thứ, và có bán vải đen và vải bông vải sọc và đồ tạp hóa đủ thứ, v.v.v...

Hàng bán sỉ và bán lẻ đều tin giá nhẹ nhàn, rẻ hơn các hàng khác.

Kính mong quí ông quí bà giúp đồng bào mua một lần thì ro ra lòng chơn thật của chúng tôi: hàng gói gói chắc vừa lòng quí ông quí bà lắm. Còn hàng gói theo cách (contre remboursement).

Chủ nhơn: NGUYỄN-VAN-HẢO kính mời.

CẬP NHÂN THIÊN-CÔNG

Tác giả: PHẠM-THÊ-TRUNG

(Tiếp theo)

Hỡi ôi! lo chạy lỗ mả, nhưng mà cái ngực của bà dường như có cái gì ngăn cản làm cho bà thở không được bà chịu qua đến 4 giờ rưỡi sáng, lúc này bà biết trong mình bà không thể sống nữa được, phần lại cái miệng cứng đờ há không được mà trớt-trắng đi, bà với nắm tay thị-Điệp rồi nhìn ông mà hai hàng nước mắt bà rưng rưng (muốn nói chỉ đó mà nói không được, dường như bà muốn gói gói thị-Điệp lại cho ông, đến ông lựa chỗ nào cho xứng-dáng mà gói n... h... đứng gả cho thông-Chương là đứa b... không bằng lòng lúc bà còn sống) kể đó bà vùng la lên một tiếng lớn rồi thóp thóp lại rồi nhún m... ..

Cả nhà đều thương xót bà Trần-thị, còn thị-Điệp ôm lấy mình bà mà khóc mủi-mủn, ông Triệu-thông-Mãng đứng một bên với tay vuốt mặt bà, đôi hàng lụy ông ươm chảy, miệng thì than-thở rằng: mình ôi! mình đau lây-lất rồi không ngờ cho đến đôi mình phải ly trần, mình ôi! kể từ đây hết trông hết đợi dạng hình, đành ôm thắm vợ âm ty chồng dương-thế. Trần-hữu-Lực thương chị cùng khóc rống. Thầy hương giáo Tỉnh ở Calcao vừa qua đến, hay được tin này cũng đến thăm, lấy lời khuyên giải ông Thông-Mãng lấy gút lệ mà lo việc tang chung cho bà.

Nhà ông Thông-Mãng giàu có, lễ tự nhiên cuộc tang chế phải rình rang. Ông xin phép quàng xát của bà lại 10 ngày, để trách-khiết nhứt lương thần sẽ tang an phần mộ. Các thân bằng quyến hữu xa gần tiếp được tin buồn liền đến弔唁 điếu rú... ..

Đến bữa di-quang tổng táng, các quan chức và bằng hữu từ đũa đưa đón thầy có: ông Huyện trưởng ở Tân-an, thầy Hội-dồng Quí ở Trábang, hương-giao Tỉnh ở Calcao, hương-chủ Cao-nhứt-Thanh (Sóc-trang), thầy Nguyễn-khắc-Cần thông-ngôn kho bạc ở Trávinh, thầy Huỳnh-mai-thương giáo-thọ ở Tiên-Cần, hương-quản Hy ở Cũkê, hương-chánh Nguyễn-lân-Bình ở Sa-dec, huyện hãm Nguyễn-văn-Bây ở Bà-rịa, hương thân Trần-kim-Kính ở Vĩnh-lợi (Báclieu), thầy Phạm-bá-Ngư điều-dưỡng ở Tráon, thầy hương-hào Ngoc ở Ômôn, ông Bá-Dại là ban-trưởng Phước-kien ở Cũkê, thầy Cai tổng táng xong-xuôi, ông Thệng-Mãng có đặt bày lễ-vật ngu-tế một đống, rồi ông quí trước linh-sáng của vợ ông mà đọc một bài văn-nôm kể đức tánh và công-nghiệp của bà cũng là linh thắm nghĩa trọng của vợ chồng ông đối-đãi với

nhau từ khi mới cưới hồi đến ngày bà qua đời. Bài văn-tế đọc như vậy:

Hỡi ôi!

Ông Tao-hóa thầy lay bày tử-sanh cho rồ! Quí Vô-thường các-có, khéo đưa trước mở-nôi. Biền ai đứng-dờ phông lệ-thủy, muốn trông pha nhũy giọt tương-tư.

Nệm tình nghiêng-ngủng giết Tu-san, chôn khúc sòn-xang lòng khế-mở.

Nhớ hiền thế xưa!

Đều tin quí vốn không, Việc yêu hiền bằng có.

Bề tướng trợ chơn nhứt hồ, việc gia đình chỉ dễ chứt sai ngon.

Nẻo hành tang gạn đục lòng trong, giòng tâm-tế chẳng nghe lời thò-ngỏ.

Nét giao thiệp tiếng nhơn rao đã khắp, trong ngoài đều mến đa lân hoái.

Giáo châu toàn cầu đức bửu ra công, bàn tất thấy cảm lòng ái-mộ.

Dầu em chỉ thay đến đôi trang, giận cũng dần, cười nơi phôi pha.

Hoặc tôi đôi lộn của lương công, tôi cũng bỏ, rầy là quet lo.

Nhằm phu phụ, tưởng bậc niên kết phát, dựa nhà cao mà ngắm vịnh chữ hạch đầu.

nhau từ khi mới cưới hồi đến ngày bà qua đời. Bài văn-tế đọc như vậy:

Hỡi ôi!

Ông Tao-hóa thầy lay bày tử-sanh cho rồ! Quí Vô-thường các-có, khéo đưa trước mở-nôi. Biền ai đứng-dờ phông lệ-thủy, muốn trông pha nhũy giọt tương-tư.

Nệm tình nghiêng-ngủng giết Tu-san, chôn khúc sòn-xang lòng khế-mở.

Nhớ hiền thế xưa!

Đều tin quí vốn không, Việc yêu hiền bằng có.

Bề tướng trợ chơn nhứt hồ, việc gia đình chỉ dễ chứt sai ngon.

Nẻo hành tang gạn đục lòng trong, giòng tâm-tế chẳng nghe lời thò-ngỏ.

Nét giao thiệp tiếng nhơn rao đã khắp, trong ngoài đều mến đa lân hoái.

Giáo châu toàn cầu đức bửu ra công, bàn tất thấy cảm lòng ái-mộ.

Dầu em chỉ thay đến đôi trang, giận cũng dần, cười nơi phôi pha.

Hoặc tôi đôi lộn của lương công, tôi cũng bỏ, rầy là quet lo.

Nhằm phu phụ, tưởng bậc niên kết phát, dựa nhà cao mà ngắm vịnh chữ hạch đầu.

(Sau sẽ tiếp)

